

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 3.10.2008
KOM(2008) 636 v konečném znění

2008/0192 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a
o zrušení směrnice 86/613/EHS**

{SEC(2008)2592}

{SEC(2008)2593}

(předložený Komisí)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Odůvodnění a cíle návrhu

Cílem tohoto návrhu je změnit právní rámec Společenství týkající se uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy na samostatně výdělečně činné osoby a jejich manžele nebo manželky. Tento návrh zruší směrnici 86/613/EHS¹ a bude se vztahovat na ta hlediska, které nejsou upravena směrnicemi 2006/54/ES, 2004/113/ES a 79/7/EHS, aby mohla být účinněji uplatňována zásada rovného zacházení pro muže a ženy, kteří jsou samostatně výdělečně činní nebo kteří přispívají k provádění této činnosti.

Komise oznámila přezkum směrnice 86/613/EHS ve svém legislativním a pracovním programu pro rok 2008 (předběžný program pro rok 2008, č. 2008/EMPL/021).

Obecné souvislosti

Ve své zprávě² o provádění směrnice 86/613/EHS Komise dospěla k závěru, že praktické výsledky provádění směrnice nebyly „úplně uspokojivé, když byly hodnoceny podle hlavního cíle směrnice, kterým bylo obecné zlepšení postavení vypomáhajících manželů nebo manželek“.

Ve svém Plánu pro dosažení rovného postavení žen a mužů³ Komise oznámila, že pro zlepšení řízení v oblasti rovného postavení žen a mužů „přezkoumá stávající právní předpisy EU v oblasti rovného postavení žen a mužů, které nebyly v roce 2005 přepracovány (...), s cílem tyto předpisy případně aktualizovat, modernizovat a přepracovat“. Směrnice 86/613/EHS nebyla přepracována.

V prosinci 2007⁴ Rada vyzvala Komisi, aby „vzala v úvahu případnou potřebu revidovat směrnici Rady 86/613/EHS, aby byla zajištěna práva spojená s mateřstvím a otcovstvím samostatně výdělečně činných osob a jejich spolupracujících manželů či manželek“.

Evropský parlament trvale vyzýval Komisi, aby uvedenou směrnici přezkoumala⁵, zejména pro zlepšení situace vypomáhajících manželů nebo manželek v zemědělství.

Lisabonská Evropská rada v roce 2000 stanovila pro EU strategický cíl její přeměny na „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku na světě, schopnou udržitelného hospodářského růstu, s více a lepšími pracovními místy a větší sociální soudržností“.

---

¹ Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství (Úř. věst. L 359, 19.12. 1986, s. 56).

² Zpráva Komise o provádění směrnice Rady ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství – KOM(94) 163.

³ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Plán pro dosažení rovného postavení žen a mužů* – KOM(2006) 92.

⁴ 4. prosince 2007 (dokument SOC 385).

⁵ Viz poslední zpráva přijatá Evropským parlamentem dne 12. března 2008 o situaci žen ve venkovských oblastech EU (2007/2117(INI), zpravodajka Christa Klass, A6-0031/2008).

Pro dosažení svého strategického cíle podpory více a lepších pracovních míst a zajištění rovných příležitostí pro všechny potřebuje Unie zvýšit podnikání obecně a zejména podnikání žen. To bylo uznáno ve sděleních Komise „Zelenou malým a středním podnikům“⁶ a „Obnovená sociální agenda“⁷.

Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu

Směrnice 86/613/EHS se vztahuje na dvě odlišné kategorie osob, „samostatně výdělečně činné osoby“ a jejich „vypomáhající manžele nebo manželky“. Právní situace těchto dvou kategorií osob jsou odlišné.

Na **samostatně výdělečně činné osoby** se v určitých oblastech vztahují jiné právní texty uplatňující zásadu rovného zacházení pro muže a ženy. Diskriminace na základě pohlaví je zakázána v sociálním zabezpečení a jiných prvcích sociální ochrany (směrnice 79/7/EHS), systémech sociálního zabezpečení pracovníků (směrnice 86/378/EHS), podmínkách přístupu k samostatné výdělečné činnosti (směrnice 2002/73/ES a 2006/54/ES) a přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (směrnice 2004/113/ES).

Pokud jde o „**vypomáhající manžele nebo manželky**“, směrnice 86/613/EHS je jediným právním textem použitelným na úrovni EU.

V roce 1994 Komise přijala zprávu⁸ o provádění směrnice 86/613/EHS, ve které dospěla k tomuto závěru: „Z přísně právního hlediska se jeví, že směrnice 86/613/EHS byla v členských státech provedena. Praktický výsledek však není úplně uspokojivý, když je hodnocen podle hlavních cílů směrnice, kterými bylo obecné zlepšení postavení vypomáhajících manželů nebo manželek.“ Zpráva také zdůraznila, že chybí celková politika pro řešení situace vypomáhajících manželů nebo manželek, a poukázala na to, že „s ohledem na uznání práce manžela nebo manželky (...) je jediným způsobem, jak pravděpodobně dosáhnout tohoto cíle, přiznat manželům nebo manželkám nárok na vlastní sociální zabezpečení“.

Soulad s ostatními politikami a cíli Unie

Cíl tohoto návrhu je zcela v souladu s politikami EU, a zejména s Lisabonskou strategií pro růst a zaměstnanost. Podle Smlouvy o ES usiluje Společenství o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy při všech svých činnostech. Rovnost mužů a žen je základem Lisabonské strategie: vzhledem k tomu, že rozdíl mezi muži a ženami u samostatných výdělečných činností je velký, je překlenutí tohoto rozdílu mezi muži a ženami v oblasti podnikání zásadní, pokud má být splněn cíl EU týkající se míry zaměstnanosti žen.

2. KONZULTACE ZÚČASTĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

Konzultace

---

⁶ KOM(2008) 394.

⁷ KOM(2008) 412.

⁸ Zpráva Komise o provádění směrnice Rady ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství – KOM(94) 163.

Při přípravě této iniciativy se generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti snažilo konzultovat všechny zúčastněné strany s možným zájmem o tuto věc, a to jak strany, které by případně mohly být touto iniciativou dotčeny, tak strany, které budou zapojeny do jejího provádění.

V souladu s tím Komise konzultovala evropské sociální partnery, jiné zúčastněné strany, členské státy a Poradní výbor pro rovné příležitosti žen a mužů.

Konzultované organizace vyjádřily rozdílné pohledy na přezkum této směrnice. Odbory a zemědělské organizace jsou pro změnu směrnice a zlepšení rovnosti žen a mužů v případě samostatně výdělečně činných osob a vypomáhajících manželů nebo manželek.

Organizace zastupující zemědělské organizace podporuje stejná práva za stejné závazky u všech partnerů v zemědělských podnicích. Na druhé straně organizace zastupující malé a střední podniky a odvětvoví zaměstnavatelé jsou většinou znepokojeni možnými náklady změn a jsou proti všem změnám, které by zvýšily příspěvky na sociální zabezpečení.

Poradní výbor pro rovné příležitosti žen a mužů (složený ze zástupců členských států, evropských sociálních partnerů a nevládních organizací), který byl také konzultován, zastává stanovisko, že směrnice by měla být změněna, aby se vypomáhajícím manželům nebo manželkám dostalo jasného profesního postavení, včetně ochrany prostřednictvím systémů sociálního zabezpečení, a aby se samostatně výdělečně činným osobám a vypomáhajícím manželům nebo manželkám poskytla placená mateřská/otcovská dovolená.

Evropská lobby žen podporuje stanovisko Poradního výboru pro rovné příležitosti. Konfederace organizací na podporu rodiny v Evropské unii (COFACE) revizi směrnice 86/613/EHS silně podporuje s cílem přiznat samostatně výdělečně činným ženám mateřskou dovolenou v délce, která je dostatečná pro zajištění řádného průběhu běžného těhotenství a tělesného zotavení matky po běžném porodu, a uložit členským státům povinnost uznat přínos vypomáhajících manželů nebo manželek pro rodinný podnik a zajistit, aby měli stejnou úroveň sociální ochrany jako samostatně výdělečně činné osoby.

Postoj členských států má také daleko k jednomyslnosti, některé žádají zlepšení právního rámce EU, jiné tvrdí, že nevidí potřebu přezkumu vnitrostátních právních předpisů týkajících se otázek, na které se vztahuje směrnice nebo právní rámec EU.

Komise vzala postoje vyjádřené v průběhu konzultace co nejvíce v úvahu, a to tak, že omezila opatření na to, co je naprosto nezbytné pro uplatňování zásady rovného zacházení, a že pečlivě posoudila náklady a přínosy různých možností politik.

Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Z hlediska potřeby přezkumu směrnice 86/613/EHS Komise požádala síť nezávislých právních odborníků na uplatňování práva Společenství v oblasti rovného zacházení pro muže a ženy, aby vypracovali zprávu o provádění směrnice, jejích mezerách a slabých stránkách a způsobech jejího zlepšení⁹.

---

⁹ Studie je k dispozici na:
http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/legislation/report_draft2.pdf.

Byla zadána studie¹⁰, která měla poskytnout přehled o situaci v členských státech a posoudit náklady a přínosy různých možností politik.

Hojně využívány byly i jiné studie, zejména studie *Good practices on social protection of new entrepreneurs and assisting partners and the impact on business creation* (Osvědčené postupy sociální ochrany nových podnikatelů a vypomáhajících partnerů a dopad na zakládání podniků)¹¹.

Posouzení dopadů

Zpráva o posouzení dopadů se zabývala tím, zda by byl přezkum směrnice 86/613/EHS přínosný z hlediska jejích cílů, kterými bylo hlavně zlepšení uplatňování zásady rovného zacházení pro ženy a muže a zvýšení účasti žen na samostatných výdělečných činnostech.

Byly určeny tři hlavní možnosti politik: žádné opatření na úrovni EU, nezávazná opatření a změna směrnice 86/613/EHS.

Zpráva se pak zabývala dopadem těchto tří možností. Za tímto účelem byla možnost změnit směrnici rozdělena na čtyři další možnosti politik (které se vzájemně nevylučují):

- zlepšení ochrany v případě mateřství,
- přiznání dovolené na péči o rodinné příslušníky,
- uznání přínosu vypomáhajícího manžela nebo manželky,
- přiznání pravomocí v této oblasti vnitrostátním subjektům pro rovné zacházení.

Po provedení analýzy každé možnosti zpráva dospěla k závěru, že možnost neučinit žádné nové opatření na úrovni EU nesplní žádný z cílů. Dále dospěla k závěru, že nezávazná opatření by měla být zachována a rozvíjena, ale nejsou alternativou změny směrnice. Za jedinou možnost, která by mohla splnit dané cíle, byla považována revize směrnice.

Co se týče nákladů, zpráva o posouzení dopadů dospěla k závěru, že náklady možnosti přiznat samostatně výdělečně činným ženám mateřskou dovolenou by byly pro 8 členských států, které tuto možnost dosud nezavedly, nízké. Provedení této možnosti by mohlo být pro sociální zabezpečení neutrální, pokud by bylo zcela hrazeno samotnými osobami samostatně výdělečně činnými. V tomto případě by maximální zvýšení příspěvků do systémů sociálního zabezpečení zůstalo nízké (od 0,05 % v Litvě do 1,75 % v Bulharsku). V praxi financování sociálního zabezpečení pochází z různých zdrojů (příspěvky samostatně výdělečně činných osob a daně), a proto by náklady byly rozloženy mezi členské státy a samostatně výdělečně činné osoby.

V každém případě by finanční dopad tohoto opatření mohl být snížen také tím, že by si samostatně výdělečně činné ženy mohly vybrat, zda mateřskou dovolenou budou (nebo nebudou) čerpat.

---

¹⁰ Není ještě k dispozici na internetu.

¹¹ Studie je k dispozici na: http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-studies/documents/social_protection_final_report_en.pdf.

Pokud jde o možnost poskytnout vypomáhajícím manželům nebo manželkám stejnou úroveň ochrany, náklady pro systémy sociálního zabezpečení by byly neutrální v nejméně dvou případech: pokud by byly zcela přeneseny na samostatně výdělečně činné osoby prostřednictvím poměrného zvýšení jejich příspěvků nebo pokud by se členské státy rozhodly zavést distribuci dávek a příspěvků v rámci rodinného podniku, která by odrážela procentní podíl samostatně výdělečně činné osoby a vypomáhajícího manžela nebo manželky na práci v rodinném podniku. V posledně jmenovaném případě by dané opatření mohlo být neutrální, pokud jde o náklady a příspěvky do systému sociálního zabezpečení.

V každém případě by finanční dopad opatření mohl být snížen také tím, že by si vypomáhající manželé nebo manželky mohli vybrat, zda se stanou (nebo nestanou) členy systému sociálního zabezpečení, který je určen pro samostatně výdělečně činné osoby.

Zpráva dospěla k závěru, že možností, která nejlépe splňovala dané cíle, byl návrh směrnice, kterou by se změnila směrnice 86/613/EHS. Při zohlednění nákladů dostupných možností pro členské státy a samostatně výdělečně činné osoby zahrnuje preferovaný přístup:

- stanovení možnosti mateřské dovolené pro samostatně výdělečně činné ženy,
- uznání přínosu vypomáhajících manželů nebo manželek pro rodinný podnik tím, že se jim přizná možnost sociální ochrany rovnocenné ochraně, kterou mají jejich samostatně výdělečně činní partneři, a
- přiznání pravomocí vnitrostátním subjektům pro rovné zacházení v případech diskriminace.

3. PRÁVNÍ ASPEKT

Právní základ

V původní Římské smlouvě se článek 119 nevztahoval na samostatně výdělečně činné osoby. Tato situace se změnila, když vstoupila v platnost Amsterdamská smlouva. Nový odstavec 3 článku 141 Smlouvy o ES se nyní vztahuje na „otázky práce a zaměstnanosti“, a proto zahrnuje samostatně výdělečně činné osoby.

Vzhledem k tomuto omezení oblasti působnosti článku 119 Římské smlouvy byla přijata směrnice 86/613/EHS podle článků 100 a 235, dvou „zbytkových“ právních základů umožňujících Radě přijmout směrnice pro sblížení takových právních předpisů členských států, které se přímo dotýkají založení nebo fungování společného trhu, nebo když se opatření Společenství ukáže jako nezbytné pro dosažení jednoho z cílů Společenství a Smlouva k tomu neposkytla nezbytné pravomoci.

Tento návrh však nyní může vycházet ze specifického právního základu, tj. článku 141 Smlouvy o ES.

Subsidiarita a proporcionalita

Článek 2 Smlouvy o ES stanoví, že podpora rovnosti mužů a žen je součástí úkolů Evropského společenství.

Nízká účast žen na samostatné výdělečné činnosti je věcí nerovnosti mužů a žen. Ženy nejsou rovnocenné v tom smyslu, pokud se zdá, že rodinné povinnosti mají nepříznivý dopad na účast žen v podnikání ve srovnání s muži.

Pokud jde o vypomáhající manžele nebo manželky, dává chybějící ochrana v rámci sociálního zabezpečení a neuznávání jejich přínosu pro rodinný podnik nespravedlivou konkurenční výhodu některým podnikům, takže tato iniciativa by zajistila vyrovnané podmínky v celé Evropě.

EU již má směrnici 86/613/EHS, která se vztahuje na otázky zmíněné v tomto návrhu. Jediným způsobem pro zajištění vyrovnaných podmínek v Evropě je právní nástroj EU. Velmi odlišné vnitrostátní právní předpisy, zejména týkající se postavení vypomáhajících manželů nebo manželek, by mohly vést k nespravedlivé konkurenční výhodě podniků tam, kde je úroveň ochrany nižší nebo zcela chybí.

Tento návrh nepřekračuje rámec toho, co je třeba pro zajištění toho, aby byl cíl této iniciativy splněn.

Navrhovaná směrnice je nástrojem, který by stanovil základní minimální standardy, přičemž by dal prostor těm členským státům, které by si přály zajít dále. Zejména směrnice nebude vyžadovat, aby byla všem vypomáhajícím manželům nebo manželkám poskytnuta stejná úroveň ochrany v oblasti sociálního zabezpečení jako samostatně výdělečně činným osobám, ale vypomáhajícím manželům nebo manželkám může být **na jejich žádost** přiznána alespoň rovnocenná úroveň ochrany, jakou mají samostatně výdělečně činné osoby. Členským státům bude ponechána pravomoc stanovit úroveň příspěvků a všechna ujednání týkající se dávek a plateb za předpokladu, že budou dodrženy minimální požadavky této směrnice.

Tento návrh tedy dodržuje zásady subsidiarity a proporcionality, protože je uplatněn na vhodné úrovni a překračuje rámec toho, co je nezbytně nutné na úrovni EU pro dosažení cílů stanovených pro tuto iniciativu.

Volba nástrojů

Vzhledem k tomu, že cílem je nahradit stávající směrnici, je k tomu nejvhodnějším právním aktem směrnice.

Směrnice je navíc v každém případě vhodným nástrojem, který zajišťuje soudržnou minimální úroveň ochrany ve všech členských státech, zatímco umožňuje každému členskému státu rozhodnout o nejlepším způsobu pro provedení jejích pravidel.

Srovnávací tabulka

Členské státy musí sdělit Komisi znění vnitrostátních ustanovení, kterými směrnici provedou, a také srovnávací tabulku mezi těmito ustanoveními a směrnicí.

Evropský hospodářský prostor

Toto je text s významem pro Evropský hospodářský prostor a směrnice se bude vztahovat na nečlenské státy EU Evropského hospodářského prostoru na základě rozhodnutí Společného výboru EHP.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Společenství.

5. PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ SPECIFICKÝCH USTANOVENÍ

Článek 1:

Ustanovení čl. 1 odst. 1 jsou rovnocenná článku 1 směrnice 86/613/EHS. Stanoví účel směrnice, tj. provedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, kteří jsou samostatně výdělečně činní. Směrnice se vztahuje pouze na hlediska, která nejsou zahrnuta do směrnic 2006/54/ES a 79/7/EHS.

V čl. 1 odst. 2 je stanoveno, jaké osoby spadají do oblasti působnosti směrnice. Jedná se o stejnou oblast působnosti jako v článku 2 směrnice 86/613/EHS. Vztahuje se na samostatně výdělečně činné osoby a vypomáhající manžele nebo manželky.

V čl. 1 odst. 3 je objasněno, že tato směrnice se nevztahuje na záležitosti upravené směrnicí 2004/113/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. Zejména článek 5 směrnice 2004/113/ES zůstává použitelný na pojistné smlouvy a související finanční služby.

Článek 2:

Článek 2 obsahuje všechny definice termínů použitých ve směrnici. Definice „samostatně výdělečně činných osob“ a „vypomáhajících manželů nebo manželek“ jsou převzaty z článku 2 směrnice 86/613/EHS. Definice „vypomáhajících manželů nebo manželek“ je změněna: jsou přidána slova „vypomáhajících“ a „nebo životních partnerů“. Cílem změny je zahrnout všechny osoby, které jsou podle vnitrostátních právních předpisů uznány za „životní partnery“ a které se pravidelně podílejí na činnostech rodinného podniku, bez ohledu na jejich manželský stav. Pro odstranění dvojznačnosti je termín „společník“ nahrazen termínem „obchodní partner“.

Definice „přímé diskriminace“, „nepřímé diskriminace“, „obtěžování“ a „sexuálního obtěžování“ jsou použity ze stávajícího práva Společenství a žádným způsobem se neodchylují od dříve dohodnutých přístupů. Pojmy přímé a nepřímé diskriminace a obtěžování na základě pohlaví a sexuálního obtěžování jsou identické, *mutatis mutandis*, s pojmy, které jsou obsaženy ve směrnicích 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2002/73/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES.

K obtěžování na základě pohlaví a sexuálnímu obtěžování nedochází výhradně na pracovišti, ale také v jiných oblastech života jednotlivce, včetně v souvislosti se samostatnými výdělečnými činnostmi. Stejně jako ve směrnicích 79/207/EHS a 2006/54/ES jsou tyto dva pojmy definovány samostatně, protože jde o odlišné jevy. Obtěžování na základě pohlaví spočívá v nepříznivém zacházení s osobou ve vztahu k jejímu pohlaví, i když nemusí být sexuální povahy. Sexuální obtěžování spočívá v nechtěném tělesném, verbálním nebo neverbálním chování sexuální povahy.

Článek 3:

V čl. 3 odst. 1 je stanoven význam zásady rovného zacházení pro účely této směrnice. Vychází z článků 3 a 4 směrnice 86/613/EHS. Toto ustanovení zakazuje veškerou přímou nebo nepřímou diskriminaci u založení, vybavení nebo rozšíření podniku nebo u zahájení jakékoli jiné formy samostatné výdělečné činnosti.

V čl. 3 odst. 2 je objasněno, že obě formy obtěžování se považují za diskriminaci na základě pohlaví, a jsou proto zakázány.

V čl. 3 odst. 3 je uvedeno, že navádění k diskriminaci osob se považuje za diskriminaci. Podobné ustanovení již existuje ve směrnicích 2000/43/ES a 2000/78/ES na základě článku 13 ES a ve směrnici 2006/54/ES na základě čl. 141 odst. 3 Smlouvy o ES a na základě zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnanosti, odbornému vzdělávání a postupu a pracovní podmínky.

Článek 4:

Toto ustanovení se týká pozitivního opatření. Na základě modelu stávajících směrnic, zejména směrnice 2004/113/ES, potvrzuje, že členské státy mohou zachovat nebo zavádět opatření k vyrovnání určitých znevýhodnění utrpěných jednotlivci obou pohlaví v oblasti, na kterou se vztahuje směrnice. U takových opatření se musí prokázat, že jsou nezbytná, musí být zaměřena na překonání konkrétního znevýhodnění a musí být časově omezena a platit nikoliv déle, než je nutné pro řešení zjištěného problému. Například ženy mají tradičně větší problémy než muži, když začínají podnikat, v důsledku řady faktorů, včetně obtížného získávání počátečního kapitálu a podpory rozvoje podnikatelských nápadů. Zatímco uplatňování zásady rovného zacházení pravděpodobně pomůže u této situace, je nepravděpodobné, že by stačilo samo o sobě překonat nevýhody, kterým ženy čelí v této oblasti. Komise má zato, že tato směrnice by neměla zakazovat možnost zavádění opatření k překlenutí rozdílu mezi ženami a muži z hlediska podnikání v členských státech a že členským státům proto musí být dovoleno učinit takovou odchylku od zásady rovného zacházení. Samozřejmě v souladu s judikaturou Soudního dvora týkající se pozitivních opatření nesmí tato opatření automaticky a bezpodmínečně přiznávat výhody ženám, když jsou způsobilí ženy i muži.

Článek 5:

Článek 5 je podobný článku 5 směrnice 86/613/EHS. Hlavní změnou je vložení slov „nebo životními partnery“, aby se objasnilo, že se vztahuje na osoby, které jsou uznány za „životní partnery“ samostatně výdělečně činných osob podle vnitrostátních právních předpisů bez ohledu na manželský stav.

Článek 6:

Článek 6 je podobný článku 6 směrnice 86/613/EHS. Nové ustanovení uvádí, že vypomáhajícímu manželovi nebo manželce musí být na jejich žádost přiznána alespoň rovnocenná úroveň ochrany, jakou mají samostatně výdělečně činné osoby. Nestanoví, že samostatně výdělečně činné osoby mají být součástí specifického systému sociálního zabezpečení. Pouze ukládá povinnost umožnit vypomáhajícím manželům nebo manželkám, pokud se tak rozhodnou, stát se členy stejného systému sociálního zabezpečení, který je určen pro samostatně výdělečně činné osoby. Podle tohoto článku je na rozhodnutí vypomáhajících manželů nebo manželek, zda se stanou členy tohoto systému nebo nikoliv; členské státy pouze musí tuto volbu umožnit. Členským státům je ponechána pravomoc stanovit úroveň

příspěvků a všechna ujednání týkající se dávek a plateb za předpokladu, že budou dodrženy minimální požadavky této směrnice.

Článek 7:

Článek 7 zásadně mění článek 8 směrnice 86/613/EHS. Podle znění druhého z článků mají členské státy zkoumat, zda a za jakých podmínek samostatně výdělečně činné ženy a manželky samostatně výdělečně činných osob mohou, během přerušeni své činnosti z důvodu těhotenství nebo mateřství, mít přístup ke službám poskytujícím dočasnou náhradu a mít nárok na peněžité dávky v rámci systému sociálního zabezpečení nebo jiného systému veřejné sociální ochrany.

V čl. 7 odst. 1 se uvádí, že samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky by měly mít na požádání nárok na mateřskou dovolenou, jak je stanoveno ve směrnici 92/85/EHS.

Podle čl. 7 odst. 2 a 3 taková mateřská dovolená bude placená ve výši, která je nejméně rovnocenná platbě obdržené v případě nemoci a bude podléhat případnému stropu stanovenému vnitrostátními právními předpisy. Pokud daná osoba nemá nárok na dávky v nemoci, měla by být platba rovnocenná jakékoliv vhodné dávce stanovené na vnitrostátní úrovni.

Aby se zohlednila specifická samostatných výdělečných činností, poskytuje čl. 7 odst. 4 samostatně výdělečně činným ženám, pokud je to možné, volbu služeb dočasné náhrady jako alternativy peněžité dávky. To by umožnilo samostatně výdělečně činným ženám vzít si mateřskou dovolenou a pokračovat v podnikatelské činnosti prostřednictvím dočasné náhrady.

Článek 8:

Článek 8 se týká ochrany práv umožňujících, aby byly povinnosti směrnice vymahatelné. Zejména poskytuje osobám, které se domnívají, že utrpěly diskriminaci, možnost uplatnit své nároky prostřednictvím správních a/nebo soudních řízení pro vymáhání svého práva na rovné zacházení.

Právo na právní ochranu je dále posíleno tím, že organizace mohou vykonávat taková práva v zastoupení oběti.

Článek 9:

Článek 9 se zabývá náhradou a vyrovnáním. Členské státy musí zajistit, aby ve vnitrostátním právu existovalo ustanovení pro skutečnou a účinnou náhradu nebo vyrovnání jako v případě stávajících směrnic na základě článků 13 Smlouvy o ES a 141 Smlouvy o ES.

Článek 10:

Článek 10 vyžaduje, aby členské státy určily vnitrostátní subjekty pro podporu rovného zacházení v oblastech, na které se vztahuje směrnice. Opakuje podobná ustanovení směrnic 2000/43/ES, 2002/73/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES.

Poskytuje rámec pro tyto vnitrostátní subjekty, které mají jednat nezávisle na podporu zásady rovného zacházení. Členské státy se mohou rozhodnout, že takové subjekty budou stejné jako subjekty uvedené ve směrnici Rady 2002/73/ES – a tedy nyní 2006/54/ES – pro trh práce

a/nebo ve směrnici Rady 2004/113/ES pro přístup ke zboží a službám. Členské státy mohou stanovit jejich zřízení na regionální nebo místní úrovni za předpokladu, že bude touto úpravou pokryto celé jejich území.

Návrh směrnice ukládá pro tyto subjekty v členských státech řadu požadavků v souladu s tím, co je již stanoveno ve směrnicích zmíněných výše.

Článek 11:

Článek 11 je standardní ustanovení o potřebě průhlednosti a má zajistit, aby dotčené osoby byly upozorněny na informace o ustanoveních v oblasti, na kterou se směrnice vztahuje.

Článek 12:

Toto ustanovení je standardní formulací, která uvádí, že provedení směrnice do vnitrostátního práva nemůže být důvodem pro snížení úrovně ochrany, která již existuje ve vnitrostátním právu pro osoby a záležitosti, na něž se vztahuje tato směrnice.

Článek 13

Toto ustanovení uvádí postup pro sledování a podávání zpráv o provedení zásady rovného zacházení. Postupy podávání zpráv vyžadují, aby členské státy podaly zprávu Komisi [šest let po přijetí] a aby Komise podala zprávu Evropskému parlamentu a Radě o rok později.

Dopad směrnice proto bude pečlivě posuzován a veškeré potřebné úpravy právního rámce tak lze navrhnout v dostatečném předstihu.

Článek 14:

Toto ustanovení uvádí postupy provádění směrnice. Komise navrhuje, aby členské státy měly obecně dva roky na provedení směrnice do vnitrostátního práva a další [dva] roky na splnění článku 6, který se zabývá vypomáhajícími manželi nebo manželkami.

V souladu s nedávno dohodnutým postupem tento článek vyžaduje, aby členské státy sdělily znění svých vnitrostátních předpisů, kterými směrnicí provedly do vnitrostátního práva, a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.

Článek 15:

Toto ustanovení zrušuje směrnicí 86/613/EHS od data stanoveného v článku 13 pro provedení směrnice členskými státy.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice 86/613/EHS**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 141 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹²,s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹³,s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹⁴,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství¹⁵ zajišťuje v členských státech uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné nebo přispívající k výkonu takové činnosti. Pokud jde o samostatně výdělečně činné osoby a vypomáhající manžele nebo manželky, směrnice 86/613/EHS nebyla příliš účinná a její oblast působnosti by měla být znovu zvážena, protože k diskriminaci na základě pohlaví a obtěžování dochází také mimo oblasti práce odměňované platem. V zájmu srozumitelnosti by měla být směrnice 86/613/EHS nahrazena touto směrnicí.
- (2) Ve svém *Plánu pro dosažení rovného postavení žen a mužů*¹⁶ Komise oznámila, že pro zlepšení řízení v oblasti rovného postavení žen a mužů přezkoumá stávající právní předpisy EU v oblasti rovného postavení žen a mužů, které nebyly v roce 2005 přepracovány, s cílem tyto předpisy případně aktualizovat, modernizovat a přepracovat. Směrnice 86/613/EHS nebyla přepracována.

---

¹² Úř. věst. C, s. .

¹³ Úř. věst. C, s. .

¹⁴ Úř. věst. C, s. .

¹⁵ Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56.

¹⁶ KOM(2006) 92.

- (3) V závěrech Rady „Vyvážené úlohy žen a mužů v oblasti zaměstnanosti, růstu a sociální soudržnosti“¹⁷ Rada vyzvala Komisi, aby vzala v úvahu případnou potřebu revidovat směrnici Rady 86/613/EHS, aby byla zajištěna práva spojená s mateřstvím a otcovstvím samostatně výdělečně činných osob a jejich spolupracujících manželů či manželek.
- (4) Evropský parlament trvale vyzýval Komisi, aby přezkoumala směrnici 86/613/EHS, zejména pro zlepšení situace vypomáhajících manželů nebo manželek v zemědělství.
- (5) Ve svém sdělení „*Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století*“¹⁸ Komise potvrdila potřebu učinit opatření s cílem řešit rozdíl mezi počtem žen a mužů v podnikání a zlepšit sladění soukromého a profesního života.
- (6) Existuje již řada právních nástrojů pro provádění zásady rovného zacházení, které zahrnují samostatné výdělečné činnosti, zejména směrnice Rady 79/7/EHS o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení¹⁹ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (přepracované znění)²⁰. Tato směrnice by se tedy neměla vztahovat na oblasti, které jsou již zahrnuty v jiných směrnících.
- (7) Tato směrnice by se měla vztahovat na samostatně výdělečně činné osoby a vypomáhající manžele nebo manželky, protože se obě tyto kategorie podílejí na podnikatelské činnosti.
- (8) Tato směrnice by se neměla vztahovat na záležitosti upravené jinými směrnicemi, kterými se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami, zejména směrnicí 2004/113/ES. Zejména článek 5 směrnice 2004/113/ES týkající se pojištění a souvisejících finančních služeb zůstává použitelný.
- (9) Aby se zamezila diskriminace na základě pohlaví, měla by se tato směrnice vztahovat na přímou i nepřímou diskriminaci. Obtěžování a sexuální obtěžování by mělo být považováno za diskriminaci, a proto by mělo být zakázáno.
- (10) Členské státy mohou podle čl. 141 odst. 4 Smlouvy zachovat nebo zavést opatření poskytující zvláštní výhody pro usnadnění samostatné výdělečné činnosti méně zastoupeného pohlaví nebo pro předcházení či vyrovnávání nevýhod v profesní kariéře. V zásadě by opatření zaměřená na dosažení rovnosti v praxi neměla být považována za porušení právní zásady rovného zacházení pro ženy a muže.
- (11) V oblasti samostatné výdělečné činnosti uplatňování zásady rovného zacházení znamená, že nesmí docházet k žádné diskriminaci ve vztahu k založení, vybavení nebo rozšíření podniku či jakékoli jiné formy samostatné výdělečné činnosti.
- (12) Je nezbytné zajistit, aby nedocházelo k žádné diskriminaci na základě manželského nebo rodinného stavu, pokud jde o podmínky pro založení společnosti mezi manželem

---

¹⁷ 4. prosince 2007 (dokument SOC 385).

¹⁸ KOM(2008) 412.

¹⁹ Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24.

²⁰ Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23.

a manželkou nebo životními partnery, jsou-li uznáni podle vnitrostátních právních předpisů.

- (13) Z hlediska jejich přínosu k rodinnému podniku by měli mít vypomáhající manželé nebo manželky na požádání nárok na alespoň rovnocennou úroveň ochrany, jakou mají samostatně výdělečně činné osoby, a to za stejných podmínek, jaké se vztahují na samostatně výdělečně činné osoby, zejména pokud jde o příspěvky. Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření pro umožnění této volby. V každém případě úroveň ochrany samostatně výdělečně činných osob a vypomáhajícího manžela nebo manželky může být úměrná míře účasti na činnostech rodinného podniku.
- (14) Hospodářská a fyzická zranitelnost těhotných samostatně výdělečně činných žen a vypomáhajících manželek vyžaduje, aby jim bylo přiznáno právo na mateřskou dovolenou, přičemž část z ní by měla být považována za povinnou. Členským státům je ponechána pravomoc stanovit úroveň příspěvků a všechna ujednání týkající se dávek a plateb za předpokladu, že budou dodrženy minimální požadavky této směrnice. Aby byla zohledněna specifická situace samostatně výdělečně činných žen a vypomáhajících manželek, měly by mít možnost se rozhodnout, zda mateřskou dovolenou budou nebo nebudou čerpat.
- (15) Pro zohlednění specifčnosti samostatných výdělečných činností by měly mít samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky možnost volby, pokud je to možné, mezi peněžitou dávkou a dočasnou náhradou v průběhu mateřské dovolené.
- (16) Zvýšení účinnosti a efektivity systémů sociálního zabezpečení, zejména prostřednictvím lepších stimulů, lepší správy a hodnocení a určování priorit výdajových programů, se stalo zásadním pro zajištění dlouhodobé finanční udržitelnosti evropských sociálních modelů. Při navrhování opatření potřebných pro provedení této směrnice by členské státy měly věnovat zvláštní pozornost zlepšování a zajišťování kvality a dlouhodobé udržitelnosti svých systémů sociální ochrany.
- (17) Osoby, které byly vystaveny diskriminaci na základě pohlaví, by měly mít odpovídající prostředky právní ochrany. Pro zajištění účinnější ochrany by sdružení, organizace a jiné právnické osoby měly být zmocněny účastnit se, za podmínek stanovených členskými státy, řízení jménem oběti nebo na její podporu, aniž jsou dotčeny vnitrostátní procesní předpisy týkající se zastupování a obhajoby před soudy.
- (18) Ochrana před diskriminací na základě pohlaví by měla být posílena existencí jednoho nebo několika subjektů v každém členském státě, jež by byly příslušné pro analýzu souvisejících problémů, pro zkoumání možných řešení a pro poskytování praktické pomoci obětem. Tento subjekt nebo subjekty mohou být totožné s těmi, které na vnitrostátní úrovni odpovídají za ochranu lidských práv nebo ochranu práv osob nebo za provádění zásady rovného zacházení. Při výkonu svých pravomocí a plnění povinností podle této směrnice by měly tyto subjekty postupovat způsobem, který je ve shodě s pařížskými zásadami Organizace spojených národů týkajícími se postavení a fungování vnitrostátních institucí pro ochranu a podporu lidských práv.
- (19) Protože cílů tohoto opatření, tedy zajištění společné vysoké úrovně ochrany před diskriminací ve všech členských státech, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států a může jich být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku

5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality, jak je stanovena v tomtéž článku, tato směrnice nepřekračuje rámec toho, co je pro dosažení těchto cílů nezbytné.

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví rámec, na jehož základě má být v členských státech provedena zásada rovného zacházení pro muže a ženy, kteří jsou samostatně výdělečně činní nebo kteří přispívají k výkonu této činnosti, z hledisek, která nejsou zahrnuta do směrnic 2006/54/ES a 79/7/EHS.

2. Tato směrnice se vztahuje na samostatně výdělečně činné osoby a vypomáhající manžele nebo manželky.

3. Na provádění zásady rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování se i nadále vztahuje směrnice 2004/113/ES.

Článek 2

Definice

1. Pro účely této směrnice se použijí tyto definice:

a) „samostatně výdělečně činné osoby“: všechny osoby, které vykonávají výdělečnou činnost na vlastní účet za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy, včetně soukromých zemědělců a osob vykonávajících svobodná povolání;

b) „vypomáhající manželé nebo manželky“: manželé nebo manželky nebo životní partneři samostatně výdělečně činných osob, pokud jsou uznáni podle vnitrostátních právních předpisů, kteří nejsou zaměstnanci ani obchodními partnery a kteří se za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy obvykle podílejí na činnosti samostatně výdělečně činné osoby a vykonávají stejné nebo pomocné úkoly.

c) „přímá diskriminace“: pokud se s jednou osobou zachází z důvodů jejího pohlaví méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci;

d) „nepřímá diskriminace“: pokud by v důsledku zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo zvyklosti byly znevýhodněny osoby jednoho pohlaví v porovnání s osobami druhého pohlaví, ledaže takové ustanovení, kritérium nebo zvyklost jsou objektivně odůvodněny legitimním cílem a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné;

e) „obtěžování“: pokud dojde k nežádoucímu chování souvisejícímu s pohlavím osoby, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry;

f) „sexuální obtěžování“: pokud dojde k jakékoli formě nežádoucího chování sexuální povahy, vyjádřeného verbálně, neverbálně nebo fyzickou formou, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby, a zejména vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry.

Článek 3 **Zásada rovného zacházení**

1. Zásadou rovného zacházení se rozumí, že nedochází k žádné diskriminaci na základě pohlaví, buď přímo nebo nepřímo, zejména s ohledem na manželský nebo rodinný stav, zejména pokud jde o založení, vybavení nebo rozšíření podniku nebo zahájení nebo rozšíření jakékoli jiné formy samostatné výdělečné činnosti.
2. Obtěžování a sexuální obtěžování se považuje za diskriminaci na základě pohlaví, a proto je zakázáno. Odmítnutí takového chování dotyčnou osobou nebo podvolení se mu není možno použít jako základ pro rozhodnutí dotýkající se uvedené osoby.
3. Navádění k diskriminaci osob na základě pohlaví se považuje za diskriminaci.

Článek 4 **Pozitivní opatření**

Pro zajištění plné rovnosti mužů a žen v praxi nebrání zásada rovného zacházení žádnému členskému státu zachovávat nebo přijímat zvláštní opatření pro předcházení znevýhodněním souvisejícím s pohlavím nebo pro jejich vyrovnání.

Článek 5 **Založení společnosti**

Aniž jsou dotčeny zvláštní podmínky pro přístup k některým činnostem, které se vztahují stejným způsobem na obě pohlaví, přijmou členské státy nezbytná opatření pro zajištění toho, aby podmínky pro založení společnosti mezi manželi nebo životními partnery, pokud jsou uznáni podle vnitrostátních právních předpisů, nebyly více omezující než podmínky pro založení společnosti s jinými osobami.

Článek 6 **Sociální ochrana pro vypomáhající manžele nebo manželky**

Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby vypomáhající manželé nebo manželky měli na požádání alespoň rovnocennou úroveň ochrany, jakou mají samostatně výdělečně činné osoby, a to za stejných podmínek, které se vztahují na samostatně výdělečně činné osoby.

Článek 7 **Mateřská dovolená**

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky měly na požádání nárok na stejnou dobu mateřské dovolené, jaká je stanovena ve směrnici 92/85/EHS.
2. Aby osoby uvedené v odstavci 1 mohly vykonávat svá práva, jak jsou uznána v tomto článku, přijmou členské státy opatření pro zajištění toho, aby tyto osoby obdržely v průběhu své mateřské dovolené přiměřenou peněžitou dávku.

3. Peněžitá dávka uvedená v odstavci 2 se považuje za přiměřenou, pokud zaručuje příjem alespoň rovnocenný tomu, který by dotčená osoba dostávala v případě přerušení jejich činností z důvodů souvisejících s jejím zdravotním stavem nebo, pokud toto není použitelné, jakékoliv rovnocenné peněžitě dávkou stanovené vnitrostátními právními předpisy, podléhající případnému stropu stanovenému vnitrostátními právními předpisy.

4. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby samostatně výdělečně činné ženy a vypomáhající manželky měly pokud možno přístup ke službám poskytujícím dočasnou náhradu nebo k jakýmkoli stávajícím vnitrostátním sociálním službám jako alternativě peněžitě dávkou uvedenou v odstavci 2.

Článek 8 **Ochrana práv**

1. Členské státy zajistí, aby byla soudní nebo správní řízení, včetně, považují-li to členské státy za vhodné, dohodovacích řízení, určená k vymáhání plnění povinností podle této směrnice, dostupná všem osobám, které se domnívají, že utrpěly ztrátu nebo škodu nedodržováním zásady rovného zacházení, a to i pokud vztahy, ve kterých mělo dojít k diskriminaci, již skončily.

2. Členské státy zajistí, aby se sdružení, organizace a jiné právnické osoby, které mají v souladu s kritérii stanovenými jejich vnitrostátními právními předpisy oprávněný zájem na zajištění dodržování této směrnice, mohly se souhlasem žalobce jeho jménem nebo na jeho podporu jednat v jakéhokoli soudním nebo správním řízení určeném pro vymáhání plnění povinností podle této směrnice.

3. Odstavci 1 a 2 nejsou dotčeny vnitrostátní předpisy týkající se lhůt pro podávání žalob v případě zásady rovného zacházení.

Článek 9 **Náhrada nebo vyrovnání**

Členské státy zavedou do svého právního řádu nezbytná opatření pro zajištění skutečné a účinné náhrady nebo vyrovnání ztráty nebo škody, jak stanoví členské státy, kterou utrpěla osoba v důsledku diskriminace ve smyslu této směrnice, přičemž tato náhrada nebo vyrovnání musí být odrazující a přiměřené utpěné ztrátě nebo škodě. Taková náhrada nebo vyrovnání nesmí být omezeny předem stanovenou horní hranicí.

Článek 10 **Subjekty pro rovné zacházení**

1. Členské státy určí jeden nebo více subjektů pověřených podporou, rozbořem, sledováním a prosazováním rovného zacházení se všemi osobami bez diskriminace na základě pohlaví a přijmou nezbytná opatření. Tyto subjekty mohou být součástí orgánů odpovědných za ochranu lidských práv nebo ochranu práv osob na vnitrostátní úrovni nebo provádění zásady rovného zacházení.

2. Členské státy zajistí, aby úkoly subjektů uvedených v odstavci 1 zahrnovaly:

- a) poskytování nezávislé pomoci obětem diskriminace při podávání stížností na diskriminaci, aniž jsou dotčena práva obětí a sdružení, organizací a jiných právnických osob uvedených v čl. 8 odst. 2;
- b) provádění nezávislých studií týkajících se diskriminace;
- c) zveřejňování nezávislých zpráv a vydávání doporučení k jakékoli otázce související s touto diskriminací.

Článek 11 **Šíření informací**

Členské státy zajistí, aby o ustanoveních přijatých podle této směrnice spolu s příslušnými ustanoveními, která jsou již platná, byly informovány dotčené osoby všemi vhodnými prostředky a na celém území.

Článek 12 **Úroveň ochrany**

Provádění této směrnice nesmí za žádných okolností představovat důvod pro snížení úrovně ochrany před diskriminací již poskytované členskými státy v oblastech, na které se vztahuje tato směrnice.

Článek 13 **Zprávy**

1. Členské státy sdělí Komisi veškeré dostupné informace týkající se uplatňování této směrnice do [6 let po přijetí].

Komise vypracuje souhrnnou zprávu pro předložení Evropskému parlamentu a Radě nejpozději do [7 let po přijetí]. Bude-li to vhodné, budou ke zprávě připojeny návrhy na změnu této směrnice.

2. Zpráva Komise přihlédně k názorům zúčastněných stran.

Článek 14 **Provedení**

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [2 let]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Pro zohlednění zvláštních podmínek členské státy mohou v případě potřeby využít dodatečnou lhůtu v délce [2 let] pro splnění požadavků článku 6.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 15
Zrušovací ustanovení

S účinkem od [konečný termín pro provedení] se zrušuje směrnice 86/613/EHS.

Článek 16
Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 17
Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne [...].

Za Evropský parlament

předseda/předsedkyně

Za Radu

předseda/předsedkyně